



## ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ<sup>1)</sup>

### PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET<sup>1)</sup>

Цијене произвођача индустријских производа на страном тржишту у септембру 2013. године у односу на август 2013. године у просјеку су више за 0,3%, у односу на септембар 2012. године за 3,0% и у односу на децембар 2012. године за 2,4%.

Посматрано по намјени потрошње, у септембру 2013. године у односу на август 2013. године цијене интермедијарних производа у просјеку су више за 0,5%, цијене капиталних производа у просјеку су ниже за 0,7%, док су цијене енергије, цијене трајних производа за широку потрошњу као и цијене нетрајних производа за широку потрошњу у просјеку остале на истом нивоу.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM), цијене подручја (Ц) прерађивачка индустрија у септембру 2013. године у односу на август 2013. године у просјеку су више за 0,4% док су цијене подручја(Б) вађење руда и камена у просјеку ниже за 0,8%.

По областима индустријске производње, у септембру 2013. године у односу на август 2013. године остварен је раст цијена у: производњи хемикалија и хемијских производа 3,3%; производњи осталих производа од неметалних минерала 1,9%; производњи базних метала 0,8%; производњи пића 0,7% и производњи производа од гуме и пластичних маса 0,3%.

Пад цијена у септембру 2013. године у односу на август 2013. године остварен је у: вађењу руда метала 0,9%; производњи готових металних производа, осим машина и опреме 0,7% и производњи машина и опреме Д.Н. 0,6%.

У преосталих шеснаест области индустријске производње цијене су у септембру 2013. године у односу на август 2013. године, у просјеку остале на истом нивоу.

*Producer Prices of industrial products on non-domestic market in September 2013, compared to August 2013, were on the average 0.3% higher, compared to September 2012 they were 3.0% higher and compared to December 2012, they were 2.4% higher.*

*By purpose of consumption in September 2013, compared to August 2013, prices of intermediate goods were on the average 0.5% higher, prices of capital goods were on the average 0.7% lower, while prices of energy, prices of consumer durables and prices of consumer non-durables were on the average on the same level.*

*By section of industrial production (PRODCOM), in September 2013, compared to August 2013, prices of the section (C) Manufacturing were on the average 0.4% higher and prices of section (B) Mining and quarrying were on the average 0.8% lower.*

*By division of industrial production in September 2013, compared to August 2013, prices increased in the following divisions: Manufacture of chemicals and chemical products 3.3%; Manufacture of other non-metallic mineral products 1.9%; Manufacture of basic metals 0.8%; Manufacture of beverages 0.7%; Manufacture of rubber and plastic products 0.3%.*

*Decrease in prices in September 2013, compared to August 2013, was recorded in the following divisions: Mining of metal ores 0.9%; Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 0.7% and Manufacture of machinery and equipment n.e.c. 0.6%.*

*In the remaining sixteen divisions of industrial production, prices in September 2013, compared to August 2013, were on the average at the same level.*

<sup>1)</sup> Индекси цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту од јануара 2013. године се рачунају у складу са Номенклатуром индустријских производа НИП БиХ 2010 ("Службени гласник РС" бр. 23/11) и Класификацијом дјелатности БиХ 2010 ("Службени гласник РС" бр. 9/13). Наведене класификације су засноване на ревидирајој статистичкој класификацији економских дјелатности NACE rev. 2. Индекси су прерачунати на базну годину 2011=100.

*Since January 2013, producer price indices of industrial products at non-domestic market are calculated in accordance with the Nomenclature of Industrial Products NIP BiH 2010 ("Official Gazette of RS", No.23/11) and Classification of Activities of BH ("Official Gazette of RS", No. 9/13). These classifications are based on the revised statistical classification of economic activities NACE Rev.2. Indices are re-calculated to the base year 2011=100.*

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ, СЕПТЕМБАР 2013.  
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET, SEPTEMBER 2013

Назив (по PRODCOM-у)	<u>IX 2013</u> VIII 2013	<u>IX 2013</u> IX 2012	<u>IX 2013</u> XII 2012	<u>I-IX 2013</u> I-IX 2012	<u>IX 2013</u> Ø 2012	<u>Ø 2012</u> Ø 2011	Name (by PRODCOM)
УКУПНО	100,3	103,0	102,4	100,2	101,2	98,0	TOTAL
По намјени потрошње							By purpose of consumption
Енергија	100,0	97,2	97,2	98,1	97,4	106,3	Enerav
Интермедијарни производи	100,5	104,1	103,3	100,7	101,9	97,1	Intermediate goods
Капитални производи	99,3	98,3	99,0	99,8	98,9	101,6	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	100,0	97,7	97,6	97,7	97,7	100,0	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	100,0	103,0	102,9	100,0	101,6	98,2	Consumer non-durables
По подручјима и областима							By section and division
B Вађење руда и камена	99,2	105,1	102,9	103,1	102,3	93,0	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	100,0	100,0	100,3	100,6	100,4	112,2	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07 Вађење руда метала	99,1	105,4	103,1	103,2	102,3	91,9	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	100,0	102,4	102,4	101,6	102,4	98,7	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	100,4	102,8	102,4	100,1	101,1	98,2	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа	100,0	103,6	103,4	100,1	101,9	97,5	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	100,7	99,7	100,5	99,0	99,5	96,5	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	100,0	97,6	97,6	98,9	97,6	99,5	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	100,0	101,7	101,7	101,8	101,9	99,5	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	100,0	101,0	100,8	100,8	100,9	101,2	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	104,4	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	100,0	99,3	98,8	99,9	99,3	100,4	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	100,0	104,0	104,0	104,0	104,6	101,0	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штапање и умножавање снимљених записа	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	100,0	96,8	96,8	97,8	97,0	105,6	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	103,3	100,3	100,9	99,8	100,6	100,2	20 Manufacture of chemicals and chemical products
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	100,3	101,6	101,4	101,4	101,6	100,2	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	101,9	103,5	103,9	102,6	105,3	109,5	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала	100,8	110,9	108,8	101,1	104,7	92,6	24 Manufacture of basic metals

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ, СЕПТЕМБАР 2013. (наставак)  
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET, SEPTEMBER 2013 (continued)

Назив (по PRODCOM-у)	<u>IX 2013</u> VIII 2013	<u>IX 2013</u> IX 2012	<u>IX 2013</u> XII 2012	<u>I-IX 2013</u> I-IX 2012	<u>IX 2013</u> Ø 2012	<u>Ø 2012</u> Ø 2011	Name (by PRODCOM)
25 Производња готових металних производ, осим машина и опреме	99,3	97,8	99,2	98,7	98,3	102,2	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа	100,0	93,4	93,4	93,1	93,4	99,9	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Производња електричне опреме	100,0	97,5	93,8	101,6	96,2	103,1	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња машина и опреме, Д.Н.	99,4	98,5	98,8	100,0	98,7	100,8	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	100,0	98,2	98,7	98,0	97,3	97,9	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
31 Производња намјештаја	100,0	97,7	97,6	97,7	97,7	100,0	31 Manufacture of furniture
33 Поправка и инсталација машина и опреме	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	99,1	33 Repair and installation of machinery and equipment

## МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

### Дефиниција

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику кретања цијена индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту је цијена робе испоручена на домаћој граници, која укључује трошкове транспорта, трошкове осигурања као и све остале трошкове настале до границе (FOB цијена), по којој произвођач директно продаје своје производе редовним купцима на страном тржишту.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се: трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

### Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2013. години чине 143 производа. Сваког мјесеца прикупља се 801 цијена.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама мјесечно доставља 208 изабраних предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима.

Класификација индустријских производа је заснована на Номенклатуром индустријских производа НИП БиХ 2010 („Службени гласник Републике Српске”, бр. 23/11 од 09.03.2011. године), која је заснована на PRODCOM листи 2010.

### Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на страном тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2010. године.

Шема пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

### Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (EPI) који представљају однос цијене у текућем периоду и базе цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекс разреда, области, подручја и укупан индекс, кориштењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2011..

## METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

### Definition

*Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial products price changes.*

*Producer selling price of industrial products on non-domestic market is the price of goods delivered on the domestic border, which covers transport costs, assurance costs and all other costs that arise up to the border (free on board-FOB price), and at which a producer directly sells its products to regular customers, on non-domestic market.*

*This price includes reimbursement in case the producer realises it, same as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.*

### Coverage and classification

*Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2013 consists of 143 products. Each month 801 prices are collected.*

*The most important products by industrial section are covered.*

*Questionnaire on producer prices is submitted monthly by 208 chosen enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial section.*

*Classification of industrial products is based on the Nomenclature of Industrial Products in BH 2010. („Official Gazette of RS”, No. 23/11 from 09.03.2011.) which is based on PRODCOM list 2010.*

### Weights

*Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on non-domestic market.*

*Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2010.*

*Scheme of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during the previous year.*

### Aggregation

*When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.*

*From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.*

*Reference year for calculating the index is 2011.*